

## **Program współpracy samorządu z organizacjami pozarządowymi**

Zadaniem gminy jest zaspokajanie potrzeb jej mieszkańców. Ważnym z elementem kierowania gminą jest rozwój współpracy z sektorem pozarządowym, który przyczynia się do budowy lokalnego systemu demokracji społecznej. Wkład organizacji pozarządowych podnosi jakość życia mieszkańców naszego miasta poprzez realizowanie ważnych społecznie zadań.

Rada Miasta Piły, przyjmując niniejszy program, deklaruje wolę współpracy z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami w zakresie prowadzonej działalności w sferze zadań publicznych wymienionych w art. 4 ust. 1 ustawy z 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

### **I. POSTANOWIENIA OGÓLNE**

Program określa cele, formy, zasady i zakres oraz sposób monitorowania współpracy organów samorządu miasta Piły z organizacjami pozarządowymi oraz wytycza kierunki działania organów samorządu miasta w zakresie tej współpracy. Podstawą programu współpracy jest ustawa z 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. Nr 96, poz. 873 ze zm.).

### **II. CELE**

#### Cel główny

Celem głównym programu jest budowanie partnerstwa między samorządem miasta Piły a organizacjami pozarządowymi. Program jest elementem Strategii Rozwoju Miasta Piły na lata 2005-2015 w zakresie lokalnej polityki wspierania organizacji pozarządowych w realizowaniu ważnych celów społecznych.

Współpraca organizacji pozarządowych i samorządu miasta Piły oparta na zasadach partnerstwa służy zaspokajaniu potrzeb mieszkańców naszego miasta i pomaga efektywnie rozwiązywać problemy społeczne.

#### Cele szczegółowe

1. Stworzenie warunków dla powstawania inicjatyw i struktur funkcjonujących na rzecz społeczności lokalnej.
2. Zwiększenie wpływu sektora obywatelskiego na kreowanie polityki społecznej w mieście Piła.
3. Poprawa jakości życia poprzez pełniejsze zaspokajanie potrzeb społecznych, dzięki zaangażowaniu środków pozabudżetowych.
4. Zmniejszenie kosztów ponoszonych przez budżet miasta na wykonywanie usług publicznych przy utrzymaniu standardów świadczonych usług.
5. Integracja podmiotów polityki lokalnej, obejmująca swym zakresem sferę zadań publicznych wymienionych w art. 4 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.
6. Udział zainteresowanych podmiotów przy tworzeniu programów współpracy.
7. Otwarcie na innowacyjność i konkurencyjność, m.in. poprzez umożliwienie organizacjom pozarządowym indywidualnego wystąpienia z ofertą realizacji projektów konkretnych zadań publicznych, które obecnie prowadzone są przez samorząd.
8. Wypracowanie rocznego modelu lokalnej współpracy pomiędzy organizacjami pozarządowymi a organami samorządu miasta jako elementu długoterminowego (kilkuletniego) programu współpracy.

### **III. PODMIOTY WSPÓŁPRACY**

Podmiotami współpracy są:

1. Organy samorządu miasta Piły, które zapewnią wsparcie organizacjom pozarządowym.
2. Organizacje pozarządowe oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, prowadzące działalność pożytku publicznego.
3. Podmioty wymienione w art. 3 ust. 4 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, jednak współpraca z tymi podmiotami nie może być prowadzona w formie zlecenia zadań publicznych.

### **IV. PRZEDMIOT WSPÓŁPRACY**

Przedmiotem współpracy samorządu z organizacjami pozarządowymi jest realizacja zadań publicznych wymienionych w art. 4 ust. 1 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Organy samorządu miasta wspierać będą działalność organizacji pozarządowych obejmującą:

1. pomoc społeczną, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych rodzin i osób zgodnie ze Strategią Rozwoju Miasta Piły na lata 2005-2015 w zakresie i na zasadach określonych w ustawie o pomocy społecznej w tym przede wszystkim:
  - a) dożywianie i pomoc rzeczową dla osób ubogich,
  - b) udzielanie schronienia osobom bezdomnym oraz tworzenie szans i warunków wychodzenia z bezdomności,
  - c) pomoc w rozwiązywaniu problemów ofiar przemocy w rodzinie, w tym udzielenie schronienia, pomoc psychologiczną i prawną,
  - d) organizację wypoczynku w formie kolonii dla dzieci z rodzin ubogich, dysfunkcyjnych i zagrożonych patologiami,
  - e) organizację wypoczynku w formie półkolonii dla dzieci z rodzin ubogich, dysfunkcyjnych i zagrożonych patologiami,
  - f) wspieranie osób niepełnosprawnych i starszych poprzez działalność informacyjną, usługową w miejscu zamieszkania tych osób oraz w ośrodkach wsparcia, przeciwdziałanie osamotnieniu tych osób oraz ich aktywizacja społeczna,
2. kulturę, sztukę, ochronę dóbr kultury i tradycji regionalnej w zakresie:
  - a) propagowania historii miasta Piły oraz patriotyzmu lokalnego,
  - b) edukacji kulturalnej, skierowanej w szczególności do dzieci i młodzieży oraz seniorów, organizacji imprez i przedsięwzięć kulturalnych (wystaw, koncertów, konkursów, plenerów artystycznych),
  - c) wspieranie amatorskiego ruchu artystycznego,
3. upowszechnianie kultury fizycznej i sportu, krajoznawstwa oraz wypoczynku dzieci i młodzieży ze szczególnym uwzględnieniem:
  - a) szkoleń sportowych dzieci i młodzieży oraz uczestnictwo we współzawodnictwie sportowym,
  - b) organizację imprez sportowych, rekreacyjnych oraz krajoznawczych,
  - c) organizację obozów i zgrupowań sportowych dla dzieci i młodzieży,
  - d) upowszechniania wiedzy na temat bezpiecznych zachowań na akwenach,
4. wspieranie rozwoju przedsiębiorczości i turystyki,
5. porządek i bezpieczeństwo publiczne oraz przeciwdziałanie patologiom społecznym zgodnie z "Gminnym programem profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych" w szczególności poprzez:
  - a) prowadzenie świetlic socjoterapeutycznych, w tym wyżywienie dzieci i młodzieży oraz zatrudnienie specjalistów,
  - b) poradnictwo specjalistyczne,

- c) prowadzenie grup AA i AL Anom,
  - d) organizacja kolonii terapeutycznych,
  - e) propagowanie zasad bezpieczeństwa w ruchu drogowym,
6. ochronę i promocję zdrowia:
- a) przeprowadzenie szkoleń w zakresie pierwszej pomocy przedlekarskiej,
  - b) popularyzowanie wiedzy o zachowaniach zdrowotnych oraz profilaktyce chorób, szczególnie cywilizacyjnych,
  - c) popularyzowanie wiedzy o zagrożeniach zdrowotnych wynikających z uzależnienia od tytoniu, alkoholu i narkotyków, leków oraz innych środków i zachowań stanowiących zagrożenie dla zdrowia,
7. naukę, edukację, oświatę i wychowanie oraz rozwój społeczności lokalnej:
- a) edukacja permanentna, zwłaszcza ludzi III wieku,
  - b) nowatorskie programy edukacyjne i wychowawcze adresowane do dzieci i młodzieży najzdolniejszych lub sprawiających trudności wychowawcze ze szkół podstawowych i gimnazjów z Piły,
  - c) prowadzenie biur obywatelskiego poradnictwa prawnego,
  - d) rozwój demokracji poprzez propagowanie wolności i praw człowieka,
8. ekologię:
- a) prowadzenie działań zmierzających do upowszechnienia wiedzy na temat ochrony środowiska i kreowania postaw proekologicznych (spotkania, wystawy, olimpiada ekologiczna),
  - b) wdrażanie akcji społecznych mających na celu poprawę estetyki miasta (Akcja Sprzątanie Świata, Światowe Dni Ochrony Środowiska, Dzień Ziemi itp.),
  - c) współdziałanie w procesie ochrony pomników przyrody, stanowisk dokumentacyjnych i użytków ekologicznych,
9. promocję i organizację wolontariatu:
- a) szkolenie wolontariuszy,
  - b) wspieranie organizacji zajmujących się pośrednictwem pracy dla wolontariuszy oraz zatrudnianie specjalistów,
  - c) promocja idei pracy społecznej, dokonań organizacji i działaczy tych organizacji w zakresie działalności pożytku publicznego,
10. wspieranie działań na rzecz integracji międzynarodowej, w tym upowszechnianie znajomości zasad funkcjonowania Unii Europejskiej.

## **V. ZASADY WSPÓŁPRACY**

Współpraca organów samorządu miasta Piły z organizacjami pozarządowymi odbywać się będzie na zasadach:

1. pomocniczości i suwerenności stron – organy samorządu miasta, respektując odrębność i suwerenność organizacji pozarządowych, uznają ich prawo do samodzielnego definiowania i rozwiązywania problemów, w tym należących do sfery zadań publicznych, wspierając ich działalność i umożliwiając realizację zadań publicznych na zasadach określonych w ustawie;
2. partnerstwa – organizacje pozarządowe, na zasadach i w formie określonej w ustawie oraz według trybu wynikającego z innych przepisów, uczestniczą w identyfikowaniu i definiowaniu problemów społecznych oraz wykonywaniu zadań publicznych;
3. efektywności – organy samorządu miasta, przy zlecaniu organizacjom pozarządowym zadań publicznych, dokonują wyboru najefektywniejszego sposobu wykorzystania środków publicznych, przestrzegając zasad uczciwej konkurencji oraz z zachowaniem wymogów określonych w art. 33 i art. 35 ust. 3 ustawy o finansach publicznych;

4. jawności – organy samorządu miasta udostępniają organizacjom pozarządowym informacje o zamiarach, celach i środkach przeznaczonych na realizację zadań publicznych, w których możliwa jest współpraca z tymi z organizacjami, a także o kosztach realizacji zadań publicznych już prowadzonych w tym zakresie przez jednostki podległe organom administracji publicznej.

## **VI. FORMY WSPÓŁPRACY**

Współpraca organów samorządu miasta Piły z organizacjami pozarządowymi odbywać się będzie w formie finansowej i pozafinansowej.

1. Finansowe formy współpracy mogą być prowadzone poprzez zlecenie organizacjom pozarządowym realizacji zadań publicznych na zasadach określonych w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Zlecenie zadań publicznych może mieć formę:
  - a) powierzenia wykonywania zadań publicznych, wraz z udzieleniem dotacji na finansowanie ich realizacji;
  - b) wspierania wykonywania zadań publicznych wraz z udzieleniem dotacji na dofinansowanie ich realizacji;
  - c) inną formę, jeśli wymaga tego sytuacja, a przepisy ustaw na to zezwalają.
- 1) Wspieranie oraz powierzenie odbywa się po przeprowadzeniu otwartego konkursu ofert, chyba że przepisy odrębne przewidują inny tryb zlecenia.
- 2) Organizacje pozarządowe mogą z własnej inicjatywy złożyć ofertę realizacji zadań publicznych.
- 3) W celu umożliwienia pozyskiwania przez organizacje pozarządowe środków finansowych Unii Europejskiej i innych na projekty służące realizacji zadań publicznych zostaną zabezpieczone w budżecie gminy środki przeznaczone na dofinansowanie wkładu własnego organizacji pozarządowych działających w sferze pożytku publicznego tzw. „Fundusz Grantowy”.
- 4) Celem wyboru najlepszej oferty Prezydent Miasta powołuje komisje konkursowe właściwe dla zakresu spraw, będących przedmiotem konkursów w składzie:
  - przedstawiciel Prezydenta Miasta;
  - kierownik wydziału właściwego dla zakresu spraw będących przedmiotem konkursu;
  - dwóch przedstawicieli Rady Miasta Piły, wskazanych przez komisję RM właściwą dla zakresu spraw będących przedmiotem konkursu;
  - dwóch przedstawicieli organizacji pozarządowych właściwych dla zakresu spraw będących przedmiotem konkursu, wskazanych przez komisję RM właściwą dla zakresu rozpatrywanych ofert, z uwzględnieniem kandydatur zaproponowanych przez organizacje pozarządowe działające na terenie miasta Piły.
- 5) Organizacja pozarządowa realizuje współpracę na podstawie umowy o powierzenie lub wsparcie wykonania zadania pożytku publicznego.
- 6) Stwierdzenie wcześniejszego odstąpienia od zawarcia umowy lub niezgodnego z umową wykorzystania przez organizację środków publicznych stanowi podstawę jej wykluczenia z postępowania konkursowego w następnym roku.
- 7) Na dofinansowanie projektów i zadań, które mogą być realizowane przez organizacje pozarządowe w sferze działalności pożytku publicznego, Rada Miasta Piły przeznaczy w 2007 roku środki na realizację zadań do wysokości kwot zapisanych w budżecie.
- 8) Dotacje na realizację zadań publicznych udzielane będą organizacjom pozarządowym z uwzględnieniem priorytetów:
  - a) zapisanych w Strategii rozwoju miasta oraz Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych,
  - b) doskonalenia rozpoznawania potrzeb i diagnozowania problemów społecznych,

- c) przeciwdziałaniu powstawania patologii społecznej,
  - d) integracji społecznej osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem, w szczególności bezrobotnych, bezdomnych i uzależnionych,
  - e) integracji społecznej osób niepełnosprawnych,
  - f) współfinansowania realizacji zadań w ramach programów Unii Europejskiej,
  - g) aktywizowania środowisk lokalnych poprzez inicjowanie przedsięwzięć o charakterze integracyjnym, twórczym i rekreacyjnym,
  - h) promocji miasta Piły.
- 9) Dotacje nie mogą być udzielane na:
- a) realizację projektów finansowanych z budżetu miasta z innego tytułu;
  - b) zakup nieruchomości;
  - c) finansowanie kosztów działalności gospodarczej podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego;
  - d) działalność polityczną lub religijną.
2. Pozafinansowe formy współpracy:
- 1) wsparcie organizacji pozarządowych w zakresie:
    - przekazania lokalu odpowiedniego dla rodzaju i zakresu prowadzonej działalności na okres dający możliwość stabilnej działalności, nie krócej niż na 5 lat;
    - organizowania szkoleń na temat możliwości korzystania z dofinansowania i zlecenia organizacjom realizacji zadań publicznych;
    - pomoc w przygotowaniu wniosków do instytucji krajowych i Unii Europejskiej;
    - diagnozowania potrzeb społecznych;
    - nawiązywania i podtrzymywania kontaktów międzynarodowych, w szczególności z organizacjami pozarządowymi w krajach partnerskich;
  - 2) wzajemne informowanie się o planowanych kierunkach działalności i współdziałania poprzez:
    - gromadzenie danych i udostępnianie informacji o organizacjach pozarządowych działających na terenie miasta Piły;
    - publikowanie ważnych informacji, dotyczących sfery działalności pożytku publicznego, na stronie internetowej Urzędu Miasta ([www.pila.pl](http://www.pila.pl));
    - przekazywanie przez organizacje pozarządowe informacji o przewidywanych lub realizowanych zadaniach sfery publicznej;
    - informowanie przez organizacje pozarządowe Koordynatora do spraw współpracy z organizacjami pozarządowymi, wyznaczonego przez Prezydenta Miasta, o zmianach w zakresie swojej działalności w terminie 30 dni od daty dokonania zmian oraz o zadaniach planowanych do realizacji;
  - 3) konsultowanie z organizacjami pozarządowymi projektów aktów normatywnych oraz innych działań, dotyczących działalności statutowej tych organizacji, w szczególności przygotowanie rocznych programów współpracy, a także zasięgnięcie opinii organizacji przed podjęciem rozstrzygnięć ich dotyczących;
  - 4) tworzenie wspólnych zespołów o charakterze doradczym i inicjatywnym, złożonych z przedstawicieli organizacji pozarządowych, podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy oraz przedstawicieli organów samorządu miasta Piły.

## **VII. PROCEDURA KONSULTOWANIA PROJEKTÓW AKTÓW NORMATYWNYCH PODEJMOWANYCH PRZEZ WŁAŚCIWE ORGANY SAMORZĄDOWE W DZIEDZINACH DOTYCZĄCYCH DZIAŁALNOŚCI STATUTOWEJ ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH.**

- 1. Treść projektów uchwał podawana jest do wiadomości publicznej w celu umożliwienia organizacjom pozarządowym wyrażenia opinii.

2. Treść projektów uchwał zamieszczana jest na stronie internetowej Urzędu Miasta Piły w Biuletynie Informacji Publicznej na 7 dni przed planowanym terminem podejmowania uchwał.
3. Organizacje pozarządowe mogą do dnia poprzedzającego sesję Rady Miasta Piły zgłaszać swoje opinie w formie pisemnej do Koordynatora do spraw współpracy z organizacjami pozarządowymi.
4. W uzgodnieniu z władzami samorządowymi, w ważnych sprawach dla społeczności lokalnej mogą być organizowane spotkania i debaty tematyczne z dostępem do materiałów źródłowych (zarówno zamieszczonych na stronie internetowej jak i w formie drukowanej).
5. W spotkaniach i debatach uczestniczą organizacje społeczne właściwe ze względu na tematykę prowadzonych konsultacji oraz zainteresowani mieszkańcy miasta Piły.
6. Wniesione pisemne uwagi i propozycje zmian do projektów uchwał i planów będą wraz z projektem przekazane do wiadomości radnym Rady Miasta Piły.

#### **VIII. PROCEDURA WSPÓŁPRACY SAMORZĄDU LOKALNEGO Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI PRZY TWORZENIU ROCZNYCH PLANÓW WSPÓŁPRACY.**

1. Prezydent Miasta Piły powołuje zespół do opracowania projektu rocznego programu współpracy samorządu Gminy Piła z organizacjami pozarządowymi.
2. Koordynator do spraw współpracy z organizacjami pozarządowymi zawiadamia pisemnie Pilskie Forum Organizacji Pozarządowych o rozpoczęciu prac nad projektem rocznego programu współpracy z organizacjami pozarządowymi.
3. Informację o rozpoczęciu prac nad programem zamieszcza się również na stronie internetowej Urzędu Miasta Piły. Informacja może być również zamieszczana w lokalnych mediach.
4. Zespół opracowujący projekt programu przyjmuje i dokumentuje wszystkie wnioski i uwagi wnoszone przez organizacje pozarządowe oraz mieszkańców miasta dotyczące opracowywanego projektu oraz wykorzystuje je w trakcie prac zespołu.
5. Opracowany projekt rocznego programu współpracy z organizacjami pozarządowymi jest przekazywany Pilskiemu Forum Organizacji Pozarządowych oraz zamieszczany na stronie internetowej Urzędu Miasta Piły w terminie co najmniej 14 dni przed planowanym terminem jego uchwalenia. Informację o zamieszczeniu projektu przekazuje się do wiadomości publicznej w sposób określony w punkcie 3.
6. Wszystkie zainteresowane organizacje pozarządowe w terminie 7 dni od daty przedstawienia projektu programu do wiadomości publicznej mogą wnosić uwagi do projektu.
7. Zgłoszone uwagi są analizowane przez zespół opracowujący projekt i w miarę możliwości uwzględniane.
8. Po zakończeniu konsultacji społecznych projekt programu wraz z materiałami dotyczącymi konsultacji jest przedkładany Prezydentowi Miasta Piły, a następnie Radzie Miasta Piły.

#### **IX. SPOSÓB MONITOROWANIA WSPÓŁPRACY Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI.**

1. Monitorowaniem współpracy z organizacjami pozarządowymi zajmuje się Koordynator do spraw współpracy z organizacjami pozarządowymi.
2. Koordynator opracowuje harmonogram spotkań z organizacjami pozarządowymi. Harmonogram spotkań powinien przewidywać co najmniej jedno spotkanie w ciągu roku poświęcone omówieniu sposobu realizacji programu współpracy z organizacjami pozarządowymi za rok ubiegły.

3. Poszczególne Wydziały Urzędu Miasta Piły oraz jednostki organizacyjne gminy składają informację o sposobie realizacji programu współpracy z organizacjami pozarządowymi w zakresie swojej działalności Koordynatorowi ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi. Informacja winna zawierać m.in.
  - a) sprawozdanie z realizacji zadań publicznych powierzonych do realizacji organizacjom pozarządowym,
  - b) sprawozdanie z realizacji zadań publicznych przez organizacje pozarządowe wspieranych poprzez udzielenie dotacji na dofinansowanie ich realizacji,
  - c) częstotliwość i charakter spotkań z organizacjami pozarządowymi,
  - d) liczbę i rodzaje projektów konsultowanych z organizacjami pozarządowymi.
4. Koordynator sporządza sprawozdanie roczne z realizacji programu współpracy z organizacjami pozarządowymi za rok ubiegły. Sprawozdanie to przekazywane jest do wiadomości Radzie Miasta Piły wraz z opinią Pilskiego Forum Organizacji Pozarządowych.